

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Επί ξυρού ακμής

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν είναι καθόλου σχήμα λόγου, ότι τα οικονομικά των 325 Δήμων της χώρας βρίσκονται **επί ξυρού ακμής** (σε κρίσιμο σημείο). Η οικονομική κατάσταση και δυσπραγία των Δήμων, που οδηγεί στην πλήρη αδυναμία, πλέον, άσκησης βασικών αρμοδιοτήτων και κάλυψης των υποχρεωτικών (ανελαστικών) δαπανών τους, αποτελούν αντανάκλαση της σκληρής οικονομικής κρίσης που περνά η χώρα. Μέσα σ' αυτό το δύσκολο πλαίσιο και την υπάρχουσα αρνητική συγκυρία καλείται η Τοπική Αυτοδιοίκηση, που είναι ο ενδιάμεσος κρίκος ανάμεσα στην τοπική κοινωνία και το κράτος, να σηκώσει ένα πολύ μεγάλο βάρος στα ζητήματα κοινωνικής πρόνοιας και προστασίας και κοινωνικής συνοχής.

2. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΟΤΑ

2.1 Οποιαδήποτε μεταρρύθμιση επαληθεύεται κύρια στο οικονομικό επίπεδο (πόροι: ύψος, ποιότητα, προέλευση, βεβαιότητα και αυτονομία δαπάνης και προγραμματισμού).

2.2 Μέτρο εκτίμησης, ποσοτικά και ποιοτικά, είναι οι αρμοδιότητες της Αυτοδιοίκησης, όχι μόνο στις θεσμικές διατάξεις, αλλά επί του πεδίου εφαρμογής.

2.3 Τα οικονομικά των ΟΤΑ λύνονται στα πλαίσια του Ενιαίου Δημοσιονομικού συστήματος και του εκδημοκρατισμού του (φορολογική δικαιοσύνη).

2.4 Το πλαφόν των κοινωνικών διεκδικήσεων και το ποσοστό ικανοποίησής τους εξαρτάται και από το ύψος του ακαθάριστου εισοδήματος.

3. ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΟΤΑ ΣΗΜΕΡΑ

Το οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι δήμοι όλης της χώρας διατυπώνεται με μία μόνο λέξη: **ΑΔΙΕΞΟΔΟ**. Το οικονομικό πρόβλημα είναι

ΚΑΘΟΛΙΚΟ, δεν σχετίζεται με φαινόμενα κακοδιοίκησης, κακοδιαχείρισης και διαφθοράς, αλλά είναι ένα βαθύτατο πολιτικό πρόβλημα με συνέπειες:

- Την ακύρωση της πορείας του θεσμού της Τ.Α. των τελευταίων ετών, επαναφέροντας στο προσκήνιο ξεπερασμένες λειτουργίες και λογικές ενός συγκεντρωτικού κράτους.
- Καθιστά κενό γράμμα το άρθρο 102 του Συντάγματος, με το οποίο κατοχυρώνεται η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των Δήμων.
- Δυναμιτίζει κάθε προσπάθεια σύγκλισης της χώρας μας με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα αναφορικά με τους θεσμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

3.1 Αιτίες οικονομικού προβλήματος

- Η ανεπάρκεια πόρων
- Η μη απόδοση των θεσμοθετημένων πόρων ή η καθυστέρηση απόδοσής τους
- Διοχέτευση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) και για κάλυψη άλλων αναγκών, πέραν των προβλέψεων του ν. 1828/89
- Μη καταβολή των Πόρων Παρελθόντων Ετών (ΠΟΕ)
- Αδιαφανείς και παράνομες έκτακτες επιχορηγήσεις σε δήμους της επιλογής του Υπουργού Εσωτερικών, από πόρους των ΚΑΠ
- Ειδικοί λογαριασμοί Υπουργείων (μη κατάθεση των προβλεπόμενων πόρων από τα Υπουργεία για αναπτυξιακά προγράμματα)
- Περικοπές θεσμοθετημένων πόρων της αυτοδιοίκησης από την κεντρική διοίκηση, χωρίς ενημέρωση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ)
- Μεταφορά αρμοδιοτήτων στους Δήμους χωρίς την ταυτόχρονη εκχώρηση των αναγκαίων πόρων
- Κάλυψη οριζόντιων πολιτικών από τους ΚΑΠ (βοήθεια στο σπίτι, φύλαξη σχολείων, ΚΕΠ, ΟΚΑΝΑ, κ.α.)
- Πολιτικές κινήτρων μέσω ΚΑΠ και ΣΑΤΑ
- Αύξηση λειτουργικού κόστους

- Κατάτμηση των ΚΑΠ σε δεκάδες κωδικούς (μόνο το 59% απ' αυτούς που διαθέτονται έχουν πραγματικά τη μορφή αυτοτελών πόρων)

3.2 Αντιμετώπιση του προβλήματος

- Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (**ΕΧΤΑ**) του Συμβουλίου της Ευρώπης (ν. 1850/89) και του άρθρου 102 του Συντάγματος 1975/1986/2001
- Κατοχύρωση της οικονομικής αυτοτέλειας των Δήμων
- Υιοθέτηση και εμπέδωση της φορολογικής αυτονομίας των Δήμων

4. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

- Διασύνδεση του οικονομικού προβλήματος των ΟΤΑ με τη γενικότερη οικονομική κρίση της χώρας και αντιμετώπισή του κάτω από αυτό το πρίσμα.
- Εναρμόνιση της δράσης του συνόλου της Αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Περιφέρειες). Κοινή δράση, πρωτοβουλίες και πολιτικές των ΚΕΔΕ και ΕΝΠΕ
- Συνεννόηση – συνεργασία με τους βουλευτές.
- Ενημέρωση – ενεργοποίηση τοπικών κοινωνιών.
- Αποφυγή επιλογής μέτρων αντίδρασης από τους Δήμους που μπορεί να επιφέρουν αντίθετα αποτελέσματα (κλείσιμο των Δήμων).
- Δικαστική διεκδίκηση, από την ΚΕΔΕ, των θεσμοθετημένων πόρων από την Εθνική και Ευρωπαϊκή έννομη τάξη.
- Αποκατάσταση της άνισης μεταχείρισης των ΟΤΑ.
- Επανεξέταση της δυνατότητας άσκησης των κρατικών αρμοδιοτήτων που έχουν εκχωρηθεί στους ΟΤΑ.
- Θεσμοθέτηση και εφαρμογή της Φορολογικής Αυτονομίας των Δήμων
- Κατοχύρωση της οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ.
- Ανάληψη πρωτοβουλίας νομοθετικής ρύθμισης, συμβατής με το ευρωπαϊκό και εθνικό δίκαιο, για την ανακοπή των αναγκαστικών εισπράξεων (κατασχέσεων) εις βάρος των Δήμων.

- Πάταξη της φοροδιαφυγής και απώλειας κρατικών εσόδων. Είσπραξη από τους έχοντες και κατέχοντες.
- Δέσμευση πόρων από το ΕΣΠΑ και κατάρτιση Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος για την Αυτοδιοίκηση.
- Άμεση απόδοση πόρων για την πληρωμή από τους Δήμους των εκκαθαρισμένων (ληξιπρόθεσμων) οφειλών προς τρίτους.
- Δημοσιοποίηση, άμεσα, από την Ελληνική Στατιστική (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) των στοιχείων του πραγματικού πληθυσμού της χώρας, απογραφής του 2011, πέραν του νομίμου πληθυσμού.
- Νομικοπολιτική διασφάλιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αποτροπή απαξίωσης της, λόγω της αντικειμενικής αδυναμίας της άσκησης των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων της.
- Διασφάλιση του ιδιαίτερου ρόλου της Τ.Α. ως συνδετικού κρίκου μεταξύ τοπικών κοινωνιών και της κεντρικής εξουσίας.
- Αλλαγή συστήματος κατανομής των ΚΑΠ. Εντοπισμός ακραίων εκφάνσεων, στρεβλώσεων και διόρθωσή τους. Νέα κριτήρια ΚΑΠ. Εξασφάλιση του ελάχιστου κόστους λειτουργίας των Δήμων.
- Απαίτηση από την κεντρική διοίκηση για άμεση εξάλειψη της πρακτικής να εισάγονται νόμοι στη Βουλή που αφορούν τους ΟΤΑ, χωρίς την παραμικρή ενημέρωσή τους. Αυτό μπορεί να γίνει με τη θέσπιση διαδικασιών μέτρησης και αξιολόγησης συνεπειών των επί μέρους νομοσχεδίων που κατατίθενται στη Βουλή και επομένως αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ.
- Ευνοϊκός και εύκολος δανεισμός των Δήμων (Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ΤΠΔ και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ΕτΕπ).
- Έκδοση Δημοτικών Ομολόγων.
- Ίδρυση και λειτουργία Δημοτικών Ταμιευτηρίων.
- Διασφάλιση του ρόλου των αιρετών της Τ.Α. μέσα από την εδραίωση της καταστατικής τους θέσης.
- Δημιουργία σταθερής βάσης πόρων της Τ.Α.
- Βέλτιστη χρήση των περιορισμένων διαθέσιμων πόρων που κατευθύνονται στην Τ.Α.

- Δημιουργία συμπράξεων για την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων προκλήσεων.
- Συνεργασία μεταξύ των Δήμων της χώρας.

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Αυτοδιοίκηση της χώρας, **οι Δήμοι και οι αιρετοί** οφείλουν, μέσα από τις εργασίες της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της ΚΕΔΕ που θα διεξαχθούν στην Αθήνα στις 30 Αυγούστου **να στείλουν ένα ηχηρό μήνυμα προς την κυβέρνηση της χώρας**. Να αμφισβητήσουν πολιτικά, θεσμικά αλλά και δικαστικά την εφαρμογή αντιλαϊκών μέτρων και των περικοπών που έχουν γίνει εις βάρος τους. Να απαιτήσει η Τ.Α. ως ελάχιστη διεκδίκηση την απόδοση άμεσα:

- Της Δ΄ δόσης των παρακρατηθέντων πόρων (ποσό 213,85 εκ. €)
- Μεταφορά του ποσού 299 εκ € ΣΑΤΑ στους Δήμους
- Την απόδοση των επιπλέον 300 εκ € που είναι εγγεγραμμένα στον Κρατικό Προϋπολογισμό για το έτος 2012 (διαφορά των ΚΑΠ που έχει αναγνωριστεί από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους)

Τέλος η Τ.Α. να διεκδικήσει την ομαδοποίηση και οριστικοποίηση των πηγών χρηματοδότησής της και συγκεκριμένα από:

- **ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι)**
- **ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ**
- **ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (τέλος επιτηδεύματος)**
- **ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ**

Ζαχαρίας Εμμ. Δοξαστάκης

Δήμαρχος Χερσονήσου